

'Van mij zou vleesvee geen natuurhooi krijgen'

INTRO: Jakobskruiskruid leidt tot grote beroering.
Vleesveehouders zijn als de dood voor dit giftige kruid. Statenlid Albert Lanting in Drenthe wil een verordening om het kruid te bestrijden.
AUTEUR: Hans Siemes

TEKST:

Albert Lanting is in zijn provincie een kruistocht begonnen tegen het jakobskruiskruid. De gele bloemen bevatten een dodelijk gif, dat zich nestelt in de lever. Dieren lijden pijn en groeien niet meer. Aan een te hoge dosis sterven ze na verloop van tijd. Lanting kent een bedrijf waar 239 zoogkoeien en stieren zijn gestorven omdat ze via hooi uit het natuurgebied het gif binnen hebben gekregen. Bij de organisatie SBNL (Stichting Natuur en Beheer Landelijk Gebied) zijn in het hele land verschillende gevallen van - soms massale - veesterfte door jakobskruiskruid bekend. Dierenartsen zijn verontrust. Lanting wil toe naar een verplichting om dat kruid te maaien voordat het in bloei komt. Vergelijk het met de distelverordening. Dat heeft hij in zijn provincie nog niet voor elkaar gekregen. Drenthe wil met beheerders van natuurterreinen de bestrijding aanpakken. Er komt ook meer voorlichting. „Maar met voorlichting los je het probleem niet op. Als deze zomer blijkt dat afspraken met de terreinbeheerders niet helpen, spring ik er weer bovenop. Er moet dan alsnog een verordening komen“, vindt het statenlid. Die verordening moet in alle provincies gelden waar het kruid de kop op steekt. Dat zijn de bermen en natuurgebieden op schrale zandgronden.

Blaast u de zaak niet te veel op?

„Het is echt een groot probleem. Ik ben ontzettend vaak gebeld nadat ik vragen heb gesteld in Provinciale Staten. Vooral uit de hoek van de paardenhouderij en de vleesveehouderij, maar ook door dierenartsen, die vinden dat er iets moet gebeuren. Ze komen het in de praktijk tegen. Iedereen is verontrust.“

Er zijn meer planten, denk aan taxus, die gevaarlijk zijn voor het vee. Waarom die ophef over jakobskruiskruid?

„Het is een nieuw probleem, maar eerlijk gezegd zit er ook emotie achter tegen natuurbeschermingsorganisaties, die zoveel landbouwgrond krijgen. Het zijn onderhand de mega-boeren van Drenthe. De grond onderhouden ze niet. Laat maar verschrallen en laat de kruiden maar groeien, lijkt het verhaal, maar daar komen ze niet mee weg. Dat jakobskruiskruid is de keerzijde van hun beleid. Daar verzetten mensen zich tegen.“

U ook?

„We zijn met dat hele natuurgeweld doorgeslagen. Door de kruiden in bloei te laten komen krijg je grote problemen. Allerlei takkenbosachtige rotzooi als distels, fluitekruid, maar ook jakobskruiskruid krijgen nu een kans. Ze verdringen bovendien ook nog eens de mooie lagere planten. Er moet eerder gemaaid worden, in mei, voordat de planten in bloei komen. Je moet niet gaan klepelen, want dan verspreid je ook nog eens het zaad. Als ik dan hoor dat Rijkswaterstaat in het noorden van Nederland geen geld meer beschikbaar heeft voor het maaien van bermen, zijn we echt verkeerd bezig.“

Waar komt dat kruid opeens vandaan?

„Natuurorganisaties, maar ook de waterleidingbedrijven hebben via kruidenmengsels jakobskruiskruid uitgezaaid. Ze zeggen dat ze niet wisten dat het erin zat. Dat is een slap excuus, maar je kunt er weinig aan doen. Een tweede factor is dat bermen en natuurgebieden vaak niet meer worden gemaaid, maar geklepeld. Daardoor springt het zaad alle kanten op. Een plant heeft 35.000 zaadjes, die door dat klepelen overal heen kunnen vliegen. Heel Drenthe zit nu onder, maar ook andere gebieden als Gelderland en Brabant. Het loopt de spuigaten uit.“

Overheid en landbouworganisaties hoor je niet.

„LTO en de regionale organisaties zouden veel meer aandacht aan dit gevaar moeten besteden. LTO had allang via de werkgroep vleesvee dit probleem op de kaart moeten zetten. De overheid weet ook van het bestaan, maar dat ze er veel aan doen kan ik niet zeggen. Het ministerie zou er serieus mee aan de gang moeten. Er ligt al een voorstel van de SBNL voor een voorlichtingscampagne en voor bestrijdingsmaatregelen, maar daar gebeurt tot nu toe niets mee. De overheid kan niet zeggen dat ze het niet weet. Ik heb een rapport van het IKC (het kenniscentrum van het ministerie van Landbouw), waarin staat dat het gif dodelijk is. Het kan zelfs via honing en melk de mens bedreigen. Een schandaal. Omdat het ook de mens kan bedreigen, zou je extra attent moeten zijn, maar daar merk ik weinig van.”

Misschien is het niet zo'n groot probleem?

„Zeker wel, maar het is de macht van de groene lobby. Hier in Drenthe probeerde de Milieuraad om het probleem weg te poetsen. Landelijk doen de natuurbeschermingsorganisaties dat ook. Het is natuurlijk niet leuk dat het natuurbeleid aan de kaak wordt gesteld. In Nederland zitten we nog in de ontkenningfase. Het is net als bij het mestprobleem. Eerst ontkenning, dan de bewustwording dat er een probleem was en daarna komen er maatregelen. Er komt nu iets van bewustwording, maar er gebeurt nog veel te weinig.”

Doet u er zelf wel genoeg aan?

„In Drenthe heb ik het probleem nu op de kaart gezet. Ik ga nu proberen om het ook landelijk in de politiek aanhangig te maken.”

U pleit voor maaien en weg steken. Waarom geen bestrijding met gewasbeschermingsmiddelen?

„Dat is natuurlijk ook een oplossing, maar als ik daar in de Drentse staten over begin, maak ik geen schijn van kans. Je bent bijna een crimineel als je over chemische middelen in natuurgebieden begint. Zover moet je het eigenlijk niet laten komen. Je moet met een goed bestrijdingsplan komen. Uit tactische overwegingen ben ik niet over chemie begonnen. Die aanpak heeft er wel voor gezorgd, dat ik nu een meerderheid achter me heb staan, die maatregelen wil tegen jakobskruiskruid.”

Wat kunnen vleesveehouders doen? Niet meer weiden in natuurgebieden?

„Dat risico valt mee. Zolang er goed gras staat vreet vleesvee dat en laten ze het bittere kruid staan. Anders ligt het met hooi uit natuurgebieden, waarin het kruid gemengd zit. Kennelijk verdwijnt dan die bitterheid door het drogen. Gemengd in het hooi vreten de dieren het wel. Als vleesveehouder zou ik geen hooi uit het natuurgebied kopen, of er moet de absolute garantie op papier bij zitten, dat het hooi vrij is van het kruid. De leverancier moet zich bereid verklaren om alle kosten te dragen als er toch kruid in zit. Ook zonder die verklaring zijn leveranciers op grond van de wetgeving aansprakelijk als ze ondeugdelijk hooi leveren.”

Kader bij artikel:

Aanpak jakobskruiskruid buitenland

De problematiek van het jakobskruiskruid speelt in het buitenland veel sterker dan in Nederland, weet Albert Lanting. Het statenlid voor de VVD in de provincie Drenthe dringt in zijn provincie aan op maatregelen tegen het zeer giftige kruid.

In Engeland ontstond vorig jaar grote onrust nadat cijfers bekend werden over de sterfte van paarden door het giftige kruid: 6.500 per jaar. Dat ondanks het feit dat er al sinds 1959 een verplichting is om het kruid te bestrijden. „Van dat aantal is men zich in Engeland rot geschrokken”, stelt statenlid Lanting.

Hij noemt ook Duitsland en de Verenigde Staten als landen die het kruid bestrijden. „In Amerika zijn ze er als de dood voor. Er gelden strenge maatregelen. Het moet direct worden uitgestoken.”

Kader bij artikel:

Profiel

Naam: Albert Lanting (59)

Functie: Akkerbouwer en bestuurder in Hooghalen. Een deel van het bedrijf dient voor opslag en stalling. Tot de teelt behoren bloembollen.

Jarenlang (tot 2002) voorzitter van de landbouworganisatie NLTO.

Tegenwoordig is Lanting onder meer statenlid voor de VVD in de provincie Drenthe.